

Teemu Paarlahti, Jaana Paarlahti, Hilla Vallin, Pilvi Laurikka, Perttu Paarlahti, Pinja Väisänen, Aino Salmi, Sanna-Leena Paarlahti

HARJASTA MAAILMALLE

Harjasta maailmalle

Harjasta maailmalle

*Kirjoituksia Liisa Tellervosta
ja siitä läheltä*

Toimittanut Teemu Paarlahti

Harjasta maailmalle: kirjoituksia Liisa Tellervosta
ja siitä läheltä

Toimittanut Teemu Paarlahti

© 2024 Pilvi Laurikka; Jaana Paarlahti; Perttu
Paarlahti; Sanna-Leena Paarlahti; Teemu Paarlahti; Aino
Salmi; Hilla Vallin; Pinja Väisänen

Kustantaja: BoD · Books on Demand GmbH, Helsinki,
Suomi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8548-5

ESIPUHETTA JA SELITTÄMISTÄ

”Ei minun elämässäni ole tapahtunut mitään ihmeellistä.” Näin äitini Liisa Tellervo Paarlahti, os. Seppi vastasi jonain 2000-luvun alkupään vuonna, kun sanoin, että hänen pitäisi kirjoittaa muistelmia. Olin eri mieltä: ainoastaan hän lähimmästä piiristämme osaisi kertoa, millaista oli elää lapsena 1940-luvun Etelä-Pohjanmaalla, millaista katsoa kodin ohi puhisevaa junaa tietäen, että isä on siinä matkalla sotaan. Ja niin edelleen. Speden omenat ja Veskun ruotsin ehdot ja paljon muutakin on äitini matkalla ollut.

Myöhemmin ajattelin kirjoittaa äitini muisteluita talteen itse. Hankin tallentimen, johon haastatella häntä. Asia ei lähtenyt etenemään, sitten tuli kevät 2020 ja koronanperkele. Kaikenlaista muutakin ilmeni. Oli olevinaan tärkeämpää kirjoitettavaa, siis mieluisampaa. Työni Tampereen seurakuntien sairaalapastorina yliopistosairaalassa ja työsuojelutehtäväni siinä sivussa veivät minusta mehut sillä tavalla, että työpäivien jälkeen ja äitini luona ollessani en yksinkertaisesti jaksanut tarttua asiaan. Minussa syksyllä 2018 tapahtunut aivoverenvuoro

ei jättänyt minuun kovin kauas näkyviä toiminnanvauksia, mutta arvet sen jäljiltä ovat. Leipätoimeen työtehoni riittää, ei aina haluamaani sen ulkopuolella. Oli syitä ja tekosyitä. Että sitten joskus, kun.

Liisa Tellervon yhdeksänkymmenennen syntymäpäivän alkaessa vääjäämättä tulla lähelle ajatukseksi kirkastui tehdä tämä kirja. Ei elämäkerta, ei muistelmat, mutta *juhlakirja. Liisa Tellervosta ja siitä läheltä*. Päätin osallistaa lähipiiriä ja asettua samalla teoksen toimittajan rooliin. Toisen tekemän tekstin työstäminen ja aika ajoin myös kirjoittamaan herkillä otteella patistaminen on joskus vaikeampaa kuin oman kirjoituksen tuottaminen. Edelleen oli yli kierros maaliin.

Nyt ollaan sillä maaliviivalla, jolla on aika antaa lopputulos lukijalle ja sanoa, että *se on siinä*. Tällä kirjalla sen tekijät siis juhlistavat Liisa Tellervon yhdeksänkymmentävuotista elämää. Rakkaalla on ollut lähimmilleen monta nimeä: Äiti, äitee, mude, mutsi, mummu, fammu. Ähvä ja Suuri muinainen. Äippä Liisa Tellervo ei ole koskaan ollut.

Harjasta maailmalle pitää alaotsikkonsa mukaisesti itsessään kirjoituksia *Liisa Tellervosta ja siitä läheltä*. Se

kertoo Liisa Tellervosta, mutta vähintään yhtä paljon meistä, jotka olemme hänen läheisinään jakaneet elämää hänen kanssaan. Siitä, millä tavalla Liisa Tellervo on ollut elämässämme olemassa ja vaikuttamassa.

Kirja kiinnostaa uskoakseni ensimmäiseksi niitä, jotka ovat tunteneet Liisa Tellervon tai ovat hänelle sukua. Mutta toiveeni on, että se myös viihdyttää ketä tahansa lukijaansa ja innostaa pohtimaan omaa ja läheistensä elämänskulkua – mitä siitä kerrotaan ja mitä jää kertomatta. Valtava määrä mikrohistoriaa painuu unohduksiin ja vajoaa sedimentteihin ihan siksi, että emme huomaa sitä kertoa tai kysellä sen perään. Kun se tuntuu niin tavalliselta. Ja jokainen vähänkin pitempi ihmiselämä on mittasuhteiltaan lopulta niin suuri, että sen kirjaaminen muistelmiksi on totista työtä ja onnistuu huonosti, jos puuhaan ei ole mahdollista paneutua kokopäivätoimisesti. Ja kaikenlaisten syiden ja tekosyiden takana on suuri ja mahtava tosiasia, että me ihmiset pakkaamme aika ajoin olla laiskoja ja mukavuudenhaluisia.

Paljon jää siis Liisa Tellervonkin elämästä kertomatta, mutta niin tulee ollakin. Lähimpienkään ei pidä tietää

kaikkea, ei silloinkaan, kun kaapeissa eivät kolisi luurangot.

Kiitän kaikkia kirjan tekemiseen panoksensa antaneita. Kirjoittajia ja hanketta muuten edistäneitä: kummitätiäni Aino Salmea, sisartani Jaana Paarlahtea ja hänen tyttärtään Hilla Vallinia, lapsiani Pilvi Laurikkaa, Perttu Paarlahtea ja Pinja Väisästä, puolisoani Sanna-Leena Paarlahtea. Ystäväni Ismo Kunnas antoi käyttööni muutaman mukavan muistelun hänkin. Kirja itsessään on kiitos äidilleni.

Kiitettäviä olisi paljon muitakin, heidän listaamisensa nimeltä mainiten olisi vaikeaa. Tulloon erikseen tässä mainituksi työtoverini sairaalapastori Heimo Suonsivu, jonka kanssa TAYS Hatanpään henkilöstöravintola ”Kerosiinissa” (oikeasti Carotiini) käymämme lounaskeskustelut menneiden vuosikymmenten elämästä Tampereen hyvässä etelässä ja kuusikymppisten omiin vanhempiin liittyvistä kysymyksistä olivat monesti omiaan virittämään tekeillä ollutta hanketta ja panivat minut sanomaan itselleni, että minähän teen sen kirjan. Ja tässä se nyt siis on. Virheitä siihen on jäänyt varmasti, sillä

kirjoihin jää aina. Vastaan niistä ja häpeän tarpeen vaatiessa.

Turkulainen tietokirjailija ja kustantaja Juri Nummelin, minunkin tuotantoani Kustantamo Helmivyönsä kautta julkaissut tosihumanisti, antoi joskus takavuosina yhtä kirjaa tehdessäni neuvon, että ”*kannattaa käyttää vähän robustimpaa fonttia*”. Se on hyvä ohje paitsi kirjan tekemiseen, monta kertaa vähän muuhunkin elämässä. Tässä teoksessa käytetty fontti on Georgia, sellainen sopivan robusti.

Mäntässä marraskuussa 2024

Teemu Paarlahti

”Elämän juhlissa oppii,
että sivuovet ovat mainio keksintö.”

Teemu Paarlahti

Teemu Paarlahti (s. 1963) on rokkia rakastava sairaalapastori, VTM, Haapamäen radan kulkija, kirjallinen puuhastelija ja kaikenlaisen muunkin tarpeellisen ja kenties tarpeellisen kapistelijan: työnohjaaja ja työsuojeluvaltuutettu, joka tuli vuonna 2022 suorittaneeksi vielä tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnonkin. Liisa Tellervon poika.

KIRJOITUKSIA LIISA TELLERVOSTA JA SIITÄ LÄHELTÄ

Liisa Tellervon kymmeneltä kymmeneltä. Läheisten muistoja eletystä elämästä. Kirja yhteisöllisyydestä, vanhemmuudesta ja isovanhemmuudesta, välittämisestä ja rakkaudesta. Viihdyttävää lukemista, joka haastaa pohtimaan omaa ja läheisten elämää. Mitä siitä kerrotaan ja muistetaan, mikä jää kertomatta ja unohtuu. Ja miten käy Liisa Tellervolta rock and roll?

BoD

9

789528

085485